

Stichting Work-Study en de Work-Factor Raad willen een platform bieden aan Work-Factor gebruikers, arbeidsanalisten, cost engineers en industrial engineers om problemen, oplossingen, ideeën en tips te bespreken. Daartoe zullen we regelmatig een WS Tip sturen aan “WF-leden” en geïnteresseerden. Mocht dit bericht niet op het juiste adres aankomen stuur het dan door naar geïnteresseerden en laat ons dat weten, svp.

Het onderwerp van vorige WS Tips staat op de WF Website onder: WF en Management / Praktisch – Algemeen / WS Tips.

KOSTPRIJSSYSTEMEN EN KOSTENVERBIJZONDERING

Deel 4

De Kostenverdeelstaat

Ten behoeve van de kostenverdeelstaat, het budget ofwel het huishoudboekje, van een afdeling, is het van wezenlijk belang onderscheid te maken tussen primaire kosten en secundaire en eventueel tertiaire kosten. Van belang n.l. voor de invloed die de budgethouder kan uitoefenen op de betreffende kostenpost.

Primaire uitgaven/kosten

- Dit zijn de uitgaven/kosten voortvloeiend uit het gebruik, resp. verbruik van primaire productiefactoren die tot de kring van het project worden gerekend.
- Primaire uitgaven/kosten zijn kosten, die gemaakt worden binnen een organisatorische eenheid, welke daarvoor verantwoordelijk is en ze ook kan beïnvloeden.
- Zij worden in de te budgetteren organisatorische eenheid voor de eerste keer als kosten geregistreerd

Secundaire uitgaven/kosten

- Secundaire uitgaven/kosten zijn uitgaven/kosten tengevolge van doorbelastingen aan interne derden, waardoor de primaire herkomst niet meer (direct) herkenbaar is.
- Men onderscheidt:
 - a. Bewerkte materialen, van interne leveranciers,
 - b. Diensten van of door gebruik van
 - niet specifieke gebouwen,
 - bedrijfsstoffen,
 - hulpafdelingen.

Hetgeen aangaande de kostenverdeling is uiteengezet vindt in de praktijk vorm in een voorgecalculerde kostenverdeelstaat. Hierbij zij opgemerkt dat de verdeling van de diverse kosten in vast en variabel gemakshalve is weggelaten. In de praktijk wordt bij het opstellen van de kostenverdeelstaat deze indeling (uiteraard) wél aangebracht. In een voorbeeld wordt e.e.a. duidelijker.

Voorbeeld Een kleine onderneming voert twee artikelen, A en B.

Artikel A maakt deze onderneming zelf, artikel B wordt ingekocht en in dezelfde staat verhandeld. De kostenbegroting voor het volgende jaar toont een bedrag van Eu 2.850.000,-- dat als volgt is opgebouwd:

directe fabricagekosten	artikel A:	Eu	800.000,--
directe inkoopkosten	artikel B:	Eu	1.600.000,--
indirecte kosten		Eu	450.000,--
	Totaal	Eu	2.850.000,--

De kosten zijn **direct** als ze rechtstreeks per product toegerekend kunnen worden.

De overige kosten zijn **indirect** en kunnen niet zonder meer verdeeld worden over de beide artikelen A en B. Om een calculatie te kunnen maken van artikel A en B moeten we echter weten welke indirecte kosten ten laste van artikel A en welke ten laste van artikel B komen. Hiertoe gebruiken we een kostenverdeelstaat.

Een kostenverdeelstaat bestaat vaak uit drie delen, een bovenste deel, een middelste deel en een onderste deel:

- op het bovenste gedeelte, de eigenlijke kostenverdeelstaat, worden alle indirecte kosten opgenomen naar soort en verdeeld over de (hulp)kostenplaatsen
- op het middelste gedeelte vindt de verrekening plaats van de kosten van de (hulp)kostenplaatsen via andere kostenplaatsen naar de **kostendragers**. i.c. de artikelen A en B.
- op het onderste deel (soms ook weggelaten) staan de berekende verdeelsleutels.

Bijv. de begrote kosten op de rekeningen 420 en 434 komen ten laste van de hulpkostenplaats "huisvesting" (totaal Eu 36.000,--). Met behulp van een verdeelsleutel worden deze kosten weer verdeeld over de kostenplaatsen. Een goede verdeelsleutel is hier het vloeroppervlak in m² van de verschillende afdelingen. De oppervlakte van het gebouw is als volgt verdeeld:

administratie	40 m ²
bedrijfsleiding	20 m ²
fabricageafdeling	300 m ²
verkoopafdeling	90 m ²
totaal	450 m ²

Het tarief bedraagt derhalve: 36.000 / 450 = Eu 80,--

Ten laste van bv. de administratie komen 40 m² à Eu 80,-- = Eu 3.200,-- per jaar. Enz.

Het uit te betalen bedrag aan salarissen en lonen (directe en indirecte) wordt geschat op Eu 500.000,-- per jaar. Verdeeld over de verschillende afdelingen:

administratie	Eu 48.000,--	
bedrijfsleiding	Eu 44.000,--	
fabrieksafdeling	Eu 296.000,--	(indirecte salarissen: 36K, indirecte lonen: 16K, directe lonen: 244K)
verkoopafdeling	Eu 112.000,--	

De onderneming heeft 50 werknemers in dienst. Hiervan zijn werkzaam op de:

administratie	4 man
bedrijfsleiding	2 man
fabrieksafdeling	34 man
verkoopafdeling	10 man

Men verwacht 376 orders te zullen ontvangen, waarvan er 196 betrekking hebben op artikel A en 180 op artikel B.

Op deze wijze worden alle indirecte kosten verdeeld over de artikelen A en B.

We krijgen de volgende kostenverdeelstaat.

REKENING-NUMMER	KOSTENSOORTEN indirect	TOTAAL	HULPKOSTENPLAATSEN		KOSTENPLAATSEN				KOSTENDRAGERS	
			huis-vesting 1	sociale lasten 2	adm. 3	bedrijfs-leiding 4	fabrieks-afdeling 5	verkoop-afdeling 6	artikel A	artikel B
417 11	salariissen	232.000			48.000	40.000	36.000	108.000		
418 12	indirecte lonen	24.000				4.000	16.000	4.000		
419 13	sociale lasten	125.000		125.000						
420 14	afschrijving gebouw	28.000	28.000							
421 15	afschrijving machines	16.000					16.000			
434 16	brandstoffen	8.000	8.000							
435 17	kantoorbehoeften	6.000			2.120	840	1.140	1.900		
436 18	reclamekosten	11.000						11.000		
TOTAAL INDIRECTE KOSTEN		460.000	36.000	125.000	50.120	44.840	69.140	124.900		
<i>Verrekening via kostenplaatsen naar kostendragers:</i>										
1	huisvesting		-/ 36.000		3.200	1.600	24.000	7.200		
2	sociale lasten			-/ 125.000	12.000	11.000	74.000	28.000		
3	administratie				-/ 66.320	2.840	48.280	14.200		
4	bedrijfsleiding					-/ 60.280	46.580	13.700		
5	fabrieksafdeling						-/ 262.000		262.000	
6	verkoopafdeling							-/ 188.000	98.000	90.000
TOTAAL		460.000			-/ 15.200	-/ 15.440	-/ 192.860	-/ 63.100	360.000	90.000
verdeelteutel			m ²	salaris- en loonbedrag	aantal pers. ov. afd.	aantal pers. ov. afd.	niet nodig, alleen be-moeienis met art. A	orders		
aantal tarief			460 80,-	500.000 25%	46 1.420,-	44 1.370,-	met art. A	376 500,-	196 orders	180 orders

*) 25% van Hfl 244.000,- + Hfl 52.000,-

Directe kosten: 800.000 1.800.000

Dus: de huisvestingskosten worden verdeeld naar rato van het aantal m²; de kosten van sociale lasten zijn 25% van de salarissen en lonen; de kosten van administratie zijn tarief x aantal mensen en de kosten van bedrijfsleiding zijn tarief x aantal mensen.

De totale kosten van de verkoopafdeling, 124.900 + (7.200+28.000+14.200+13.700) zijnde 188.000 worden naar rato van het aantal orders verdeeld over de producten A en B.

In blauw zijn de secundaire kosten van de betreffende afdeling aangegeven: de budgethouder van die betreffende afdeling heeft hier dus geen "zeggenschap" over en kan ze dus niet beïnvloeden.

Voor reacties naar
G. de Vrij

Secr.: Stichting Work-Study / WORK-FACTOR Raad / WFGD

Tel: +31.40.2046048

Fax: +31.40.2010432

E-mail: work-study@onsmail.nl of info@work-factor.nl

Website: www.work-factor.nl